

INTENZIVNOST KMETOVANJA	
Kontaktna oseba na UMAR: Mateja Kovač	
PODROČJE RAZVOJA	Trajnostni razvoj – Integracija okoljevarstvenih meril v sektorske politike
OPIS INDIKATORJA	<p><u>Definicija:</u></p> <p>INTENZIVNOST KMETOVANJA (angl. Agricultural intensity)</p> <p>Višina hektarskih donosov in učinki kmetijstva na okolje so v veliki meri odvisni od intenzivnosti kmetovanja. Spremljamo ga lahko z večimi kazalniki, med katerimi smo izbrali porabo NPK gnojil na enoto kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), prodajo pesticidov (sredstev za varstvo rastlin), povprečni pridelki posameznih poljščin, povprečno število živali na enoto kmetijskih zemljišč v uporabi, povprečna mlečnost na žival, ter obseg ekološkega in integriranega načina kmetijske pridelave.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poraba NPK gnojil na enoto KZU (ang. Consumption of NPP fertilisers per unit of utilised agricultural area) je ocenjena iz podatkov o uvozu, izvozu in proizvodnji mineralnih gnojil, ki so namenjena kmetijski pridelavi, iz podatkov o prodaji in zalogah pri izvozno-uvoznih podjetjih ter iz podatkov o porabljenih mineralnih gnojilih in njihovih zalogah v kmetijskih podjetjih in zadrugah v Sloveniji (SURs, Statistični letopis 2006). ▪ Prodaja pesticidov (ang. Sales of pesticides) je izražena v količinah aktivnih snovi, ki so bila na voljo kmetijskim pridelovalcem, in tudi vse tiste, ki so bile na razpolago porabnikom v gozdarstvu in hortikulturi, in sicer vse razpoložljive količine. Pri tem ni nujno, da so bile te količine tudi dejansko porabljene. V Sloveniji podatke zbira Fitosanitarna uprava RS, po njej pa jih povzema tudi Statistični urad RS (SURs, Statistični letopis 2008). ▪ Število živine na enoto kmetijskih zemljišč v uporabi (ang. Average number of animals per unit of utilised agricultural area) Prikazano je število živali v enotni merski enoti, ki je glava velike živine (GVŽ). Izhodišče za izračun koeficientov je 500 kg žive mase živali. Kmetijska zemljišča v uporabi so vsa zemljišča, ki jih kmetijska podjetja in družinske kmetije uporabljajo za kmetijsko pridelavo v določenem letu. To so njive in vrtovi, trajni nasadi ter trajni travniki in pašniki (SURs, Statistični letopis 2008). ▪ Povprečna mlečnost na žival (ang. Average milk yield per animal) je količina namolzenega kravjega mleka na žival v posameznem koledarskem letu (namolzeno mleko / število krav molznic). ▪ Povprečna pridelka pšenice in koruze (ang. Average production levels per unit of area sown with maize and wheat) je skupna količina pridelane pšenice oz. koruze na enoto posejane površine s pšenico oz. koruzo. ▪ Ekološko kmetovanje (ang. Organic farming) je način trajnostnega kmetovanja, ki v pridelavi hrane temelji na ravnovesju v sistemu tla-rastline-živali-človek in zaprtem krogotoku hranil v njem. Rastlinska pridelava in reja živali potekata s pomočjo naravi ustreznih ukrepov in brez uporabe kemično - sintetičnih sredstev (Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, Ur. l. RS št. 31/2001). Negativne vplive kmetovanja na okolje je sicer možno zmanjšati tudi z drugimi, milejšimi ukrepi, kjer uporaba naravi tujih sredstev ni prepovedana, pač pa izbrana in zmanjšana na minimum. Takšen način kmetovanja imenujemo integrirano

	<p><i>kmetovanje (ang. Integrated farming).</i> Ker pa je ekološki način kmetovanja najvišja stopnja okolju in potrošniku prijaznega kmetovanja, mu je posvečena posebna pozornost.</p> <p><u><i>Podrobnejša metodološka pojasnila:</i></u></p> <ul style="list-style-type: none"> - SURS, Statistični letopis 2008 - Kovač Mateja: Projekcije razvoja po področjih dejavnosti, njihov okoljski pomen ter posledice – kmetijstvo: uporaba mineralnih gnojil na hektar uporabne kmetijske površine. Raziskava 'Strategija gospodarskega razvoja Slovenije – okolje kot razvojni dejavnik v pogojih notranjega trga', Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. 2000, 6 str. - Kovač Mateja: Projekcije razvoja po področjih dejavnosti, njihov okoljski pomen ter posledice – kmetijstvo: uporaba pesticidov. Raziskava 'Strategija gospodarskega razvoja Slovenije – okolje kot razvojni dejavnik v pogojih notranjega trga', Ljubljana: Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. 2000, 6 str. - Radej B., et al: Shema indikatorjev monitoringa okoljskega razvoja, Delovni zvezek Urada RS za makroekonomske analize in razvoj, št.7/letnik IX/2000. - Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil, Ur. I. RS št. 31/2001 - Pravilnik o integrirani pridelavi zelenjave, Ur. I. RS št. 63/02 - Pravilnik o integrirani pridelavi sadja, Ur. I. RS št. 63/02 - Pravilnik o integrirani pridelavi grozdja, Ur. I. RS št. 63/02 - Council Regulation (EEC) No 2092/91 - Council Regulation (EC) No 1804/99 - Council Regulation (EEC) No 1257/99 <p><u><i>Mednarodna primerljivost:</i></u></p> <p>NPKgnojila: kazalnik je primerljiv vsebinsko, ne pa tudi časovno. V Sloveniji se podatki o porabi mineralnih gnojil zbirajo in objavljajo za koledarsko leto, v EU pa za t.i. gnojilno leto, to je od 1. julija do 30. junija.</p> <p>Pesticidi: Primerjava skupne prodaje med državami ni smiselna, saj gre pri tem za seštevke aktivnih snovi z izredno različno stopnjo toksičnosti. Novejše vrste pesticidov so biološko vse močnejše in zato učinkovite že v majhnih količinah, starejše (predvsem na osnovi bakra in žvepla) pa so biološko šibkejše in se zato uporabljajo v neprimerno večjih količinah.</p> <p>Število živine na enoto kmetijskih zemljišč v uporabi: kazalnik je mednarodno primerljiv</p> <p>Povprečna mlečnost na žival: kazalnik je mednarodno primerljiv</p>
--	---

	<p>Povprečna pridelka pšenice in koruze: kazalnika sta mednarodno primerljiva Ekološko in integrirano kmetovanje: kazalnika sta mednarodno primerljiva.</p> <p><i>Način prikaza:</i> agregatno za celotno gospodarstvo</p> <p><i>Merska enota:</i> tone oz. kilogrami na hektar, GVŽ na hektar, litri na žival, število oz. delež ekoloških kmetij in kmetij v integrirani pridelavi v skupnem številu kmetij, površina oz. delež ekološko in integrirano obdelanih površin v skupni površini kmetijskih zemljišč v obdelavi</p>
VIR PODATKOV ZA SLOVENIJO	<p><i>Institucija (publikacija):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – SURS: Statistične informacije, Statistični letopis – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Fitosanitarna uprava RS – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Maribor – preračuni UMAR <p><i>Frekvenca objavljanja:</i> letno</p>
RAZPOLOŽLJIVA ČASOVNA VRSTA	1995 – 2007
MEDNARODNE PRIMERJAVE	<ul style="list-style-type: none"> – Eurostat, spletne strani – http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/themes – – European Environment Agency, spletne strani (http://themes.eea.eu.int) – Research Institute of Organic Europe, spletne strani (http://www.organic-europe.net)